

פרק הגוזל ומאכיל

מתניתין:

אכלו את הגזילה, משום שהקרקעות הללו משועבדים עוד מזמן שהיה אביהם בחיים לבעל חוב שלו, שהוא הנגזל.⁽²⁾

קיא-ב **הגוזל, ומאכיל את בנו, שהאכיל להם את מה שגזל מאחרים.**⁽¹⁾

גמרא:

אמר רב חסדא: גזל, ולא נתייאשו הבעלים עדיין מהגזילה, ובא אחר ואכלו ממנו, מהגזלן, שגזל ממנו את הגזילה ואכלה, רצה מזה גובה, רצה מזה גובה. הבעלים יכולים לגבות את תשלום הגזילה ממי שירצו, הן מהגזלן, הן ממי שאכל את הגזילה.

מאי טעמא? מדוע הוא יכול לגבות את הגזילה גם ממי שרק אכל אותה, למרות שהוא לא גזל אותה?

משום שכל כמה כל זמן דלא נתייאשו הבעלים מהגזילה, ברשותיה דמריה קאי, עדיין היא כאילו עומדת ברשות הבעלים, וזה שבא ואכל את הגזילה, כאילו גזל אותה עכשיו מהבעלים.⁽³⁾ ולכן רשאי הבעלים לגבות ממנו את הגזילה.

או, והניח לפניהם את הגזילה, שלא נתן להם את הגזילה בחייו, אלא הוריש להם אותה לאחר מותו, ואז הם אכלו אותה, פטורין הם מלשלם את מה שאכלו.

שהרי הם לא גזלו כלום מהבעלים, ואין חובת השבת הגזילה מוטלת עליהם אלא על אביהם שכבר מת. ואף שאביהם השאיר להם מטלטלין בירושה, אין הם חייבים לשלם מאותם נכסים, לפי שהדין הוא, בעל חוב שמת והשאיר אחריו רק מטלטלין, אין המטלטלין של היתומים משועבדים לתשלום חוב אביהם. [אבל אם הגזילה היתה קיימת בעולם, היו היתומים חייבים להחזירה לבעלים].

ואם היה דבר שיש בו אחריות, כלומר אם השאיר להם אביהם קרקעות, שהם דבר שיש בו אחריות, **חייבין לשלם,** למרות שהם כבר

1. כתבו תוס': לאו דוקא מאכיל את בנו, אלא הוא הדין כשרק נתן להם, אפילו אם לא אכלו אותה, שהם פטורין מלשלם, שהרי קנו את הגזילה ביאוש ושינוי רשות (לדעת רב חסדא בגמרא שהמשנה מדברת לאחר יאוש). אלא אורחא דמילתא נקט שנתן להם כדי שיאכלוה.

2. ביאור המשנה, לדעת רבא בגמרא.
3. כן כתב רש"י. ובקצות החשן (לד ג) כתב שדוקא אם השני אכלו הוא חייב ומשום מזיק אבל אם לא אכלו אלא רק גזלו ואחר כך נאבד ממנו אינו חייב בתשלומין, כיון שהחפץ אינו ברשות הבעלים (שהרי אינו יכול להקדישו) אין